



Міністерство освіти і науки України
Кафедра політичних наук і права
Рада молодих вчених Університету Ушинського
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

V Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та
молодих вчених

«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»

22 травня 2025 року



м. Одеса

УДК: 32+316]-043.86:3.073:001.891

C91

**Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 26 червня 2025 року)**

C91 «Сучасні виклики соціально-політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри» [Електронний ресурс] : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 травня 2025 р.) / за заг. ред. д. політ. н. С. М. Наумкіної, к. політ. н. С. А. Дмитрашко, к. політ. н. І. І. Пронози. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025. 121 с.

22 травня 2025 року у ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» проведено V Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених, в якій взяли участь представники закладів вищої освіти України, студенти, магістри, аспіранти та докторанти.

До збірника увійшли тези доповідей з актуальних питань політичного процесу України та світу, міжнародних відносин та дипломатії.

Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, студентам, магістрам, аспірантам, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями політичної науки, дипломатії та права.

ЗМІСТ
ВСТУП
ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ
НАПРЯМ 1

ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЇХ ПРОЕКЦІЯ НА ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Аксьонова Віра Булава Лілія	ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ ТА ЇЇ ПРОЕКЦІЯ НА ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ, ДУХОВНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ	18
Бабіна Валентина Капацина Алевтіна	УКРАЇНА В СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРІ: ВИКЛИКИ, ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ	23
Козловська Людмила Івахненко Анастасія	ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ ДЕМОКРАТІЇ ІРЛАНДІЄЮ У ВІДНОШЕННІ БІЖЕНЦІВ ВІД ВІЙНИ З УКРАЇНИ 2022-2025 РР.	29
Каменчук Тетяна Долгов Нікіта	ПОЛІТИЧНА ТА ПРАВОВА СИСТЕМИ ЯК ФУНДАМЕНТ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	33
Кириченко Євгенія	СТРАТЕГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДОЛАННЯ ГЕНДЕРНОГО ДИСБАЛАНСУ В ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ	37
Малюта Вікторія	СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ІМІДЖУ В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	40
Малишенко Людмила Голка Яна Пештерєва Ольга	НА ШЛЯХУ ДО СТАЛОГО МАЙБУТНЬОГО: ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	43
	СТРАТЕГІЇ КРЕМЛІВСЬКОЇ ШКОЛИ ПЕРЕГОВОРІВ В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	47
Приходько Сергій Петраш Ольга	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШИХ ПОВОЄННИХ ВИБОРІВ В УКРАЇНІ:	52

НАПРЯМ 1**ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЇХ ПРОЕКЦІЯ НА ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ
ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ****ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ ТА ЇЇ ПРОЕКЦІЯ НА
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ, ДУХОВНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ
ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ****Віра АКСЬОНОВА**

доктор філософських наук, професор,
професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Донецький державний університет внутрішніх справ

Лілія БУЛАВА

студентка II курсу, освітня програма
«Економічна безпека підприємства»
державний університет внутрішніх справ

Життя людства на зламі тисячоліть трансформується та стає глобалізованим. Підґрунтям цих процесів виступає глобальність як характерна та загальна риса людського буття. Початок ХХІ століття – це час загального зростання масштабів людських перетворень, що мають глобальний характер, стають значимими подіями життя всього людства. Економічною основою глобалізації є зростання масштабів предметної діяльності людини. Охоплення всіх континентів і країн світу – це специфічні риси сучасного виробництва. Доступність транспортних засобів, активна діяльність засобів масових комунікацій, інноваційної інформації зближують народи, миттєво здійснюють співпричетність кожного до світових новин та важливих справ. Маємо підкреслити, що глобалізація увійшла у життя людства досить парадоксальним чином. У ХХ – ХХІ століттях людство зіштовхнулося з такими негативними та трагічними явищами, як світові, гібридні

та локальні війни, етнічні конфлікти, геноцид, тероризм, пандемія, загроза екологічного самознищення, яка впритул підійшла до останньої риси атомного самогубства. Драматичність людського буття показує, що світ землян є єдиним та унікальним. Проблеми глобалізації життя у XXI столітті свідчать про універсальність людської сутності, безмежність здатностей людини, (насамперед, мається на увазі свідомість і трудова діяльність), що з'явилися найважливішими джерелами глобальних процесів XX–XXI століть [3]. Економічне зростання і матеріальний добробут західного суспільства, соціальний мир і гармонію в ньому, добробут (високий рівень життя людей) у розвинутих країнах сьогодні забезпечують всі класи й соціальні прошарки. Соціокультурні трансформації, послідовний розвиток демократизму й культурно-гуманістичних традицій, безперестанне обмеження нецивілізованих корупційних дій працівників державного апарату та егоїстичних «апетитів» роботодавців й корпоративних привілей менеджерів міжнародних корпорацій, толерантність та конвенціоналізм, рішучий поворот до пріоритету спільного інтересу усіх членів суспільства, безустанний пошук форм соціального консенсусу, його збереження й розвиток – визначальні риси суспільно-громадянського життя стран Західної Європи на зламі тисячоліть [4]. Людина наприкінці XX – спочатку XXI століття живе більш комфортно, стає більш захищеною у соціальному плані, більш активною у політичному житті. В цілому ж вона стає – вільним і творчим суб'єктом громадянського суспільства. Ці досягнення мають загальнолюдський характер та впливають на політико-правові, духовні та соціально-економічні процеси в Україні.

Якщо казати про економічні, соціальні й політичні процеси XX–XXI століть в Україні та світі, специфіку й наслідки проявів їх головних тенденцій, здається, що для осмислення цих подій час ще не прийшов: дуже він складний, суперечливий, не схожий на все те, що людство переживало у своїй історії колись раніше. Крім того, всі ми ще занадто занурені в цей світ, що заважає дистанціюватися від нього, щоб оглянути його загальну панораму, відокремити істотне від тимчасового. Розуміючи

всю уразливість подібних намірів, все ж спробуємо окреслити деякі контури історії людства у XX-XXI століттях. В економічній сфері відбулися величезні позитивні зміни, своєрідним центром яких з'явилася науково-технічна революція, реальне й масштабне перетворення науки в безпосередню продуктивну силу. Кібернетизація, комп'ютеризація, інформатизація, поява принципово нових технологій стали реальністю суспільного виробництва. У XX-XXI століттях лідерство в суспільному виробництві перейшло до духовної сфери: саме людський інтелект (його можливості) перетворився у фактор, що визначає масштаби, динамізм, загальний вигляд сучасного суспільства. На підґрунті цих змін різко зростає сукупне матеріальне й духовне багатство людства. У багатьох регіонах світу склалися суспільства, що забезпечують високі стандарти споживання, комфорту, послуг. Зрушення у суспільному виробництві органічно включають до себе людину-творця й вимагають більш повного використання її креативних, індивідуально-особистісних якостей. У сфері соціальних змін можна відзначити три найважливіших фактори:

По-перше, розвиток людства як соціальної спільності, охоплює увесь світ. Людство як соціальна цілісність, існувало завжди. Але, природно, що на різних етапах історії воно було неоднаковим, відрізнялося тим або іншим ступенем розвиненості інтегральних соціальних зв'язків. XX–XXI століття з'явилися тим етапом всесвітньої історії, коли узи, що зв'язують людство, істотно зміцніли, конкретизувалися та структурувалися: розвилася «почуття ліктя», відчуття загальної долі, відповідальності за наслідки свого перебування на однієї планеті – Земля. Зростає взаємозалежність людства в цілому й кожній індивідуальній долі окремо, що проявляється не тільки в сфері розумової рефлексії, але і у конкретному колі повсякденних, реально-життєвих інтересів [1].

По-друге, у XXI столітті напрямок соціального розвитку усе більше зміщується від соціально-класових спільнот, що довгий час володіли величезною соціально-регулятивною силою, яка підминала під себе окрему людину, до більш

динамічних спільнот. Саме цей шар соціальних зв'язків і відносин, становить соціальне середовище буття людини ХХ-ХХІ століття. Зростають можливості індивідуально-особистісного вибору людиною близької й комфортної соціальної спільноти.

По-третє, ХХ-ХХІ століття ознаменувалося величезними змінами у сфері етнонаціональних відносин. З одного боку, була остаточно ліквідована колоніальна система гноблення й поневолення багатьох народів, націй і рас. З іншого, ХХ століття, особливо його останні десятиліття, відзначені спалахами націоналізму, етноконфліктами. З погляду соціальної еволюції, ХХ-ХХІ століття представляє картину строкату й суперечливу. Одні соціальні організми зміцнилися й розквітнули, інші – сходять із історичної арени, одні соціальні протиріччя явно зм'якшуються, наприклад, класові, але інші, такі, як національні, навпаки, загострюються [2].

У політичній сфері в ХХ-ХХІ століття також спостерігалися неоднозначні й суперечливі процеси. Зв'язок людських мас із політикою розвивається ніби по двох протилежних, але насправді – взаємозалежних руслах. З одного боку, людина ніби більше дистанціюється від політики, визначає чітку грань між своїм життям, власними інтересами й сферою втручання держави та інших політичних інститутів у приватну сферу. З іншого боку, саме із цієї дистанції, зміцнившись у власних економічних, соціальних основах, людина все активніше цікавиться політикою, впливає на неї, вимагає, щоб політики ще більше враховували її інтереси й адекватно та своєчасно реагували на їх задоволення, тобто людина свідомо стає суб'єктом політичного життя і виявляє готовність здійснювати власний вибір. Тому проблема прав і свобод людини у ХХ-ХХІ століттях має особливе значення під час розквіту цінностей класичної демократії, багатопартійності. Демократія залишається еталоном політичного життя, на який орієнтується переважна більшість країн світу і саме її цінності та пріоритети визначають світові перспективи політичної еволюції ХХІ століття. Разом з тим, політична історія ХХ-

XXI століття відзначена й спалахами трансгуманізму, авторитаризму, тоталітаризму, реакційної диктатури, що втілилися у фашистському режимі Італії, соціал-нацизму Німеччини, сталінському реакційному та путінському агресивно-мілітаристськоу режимі. Тоталітаризм базувався на придушенні людських прав і свобод, органічному неприйнятті цінності людського життя, індивідуальності. Тоталітарні режими XX-XXI століть знов змусили людство згадати про самі похмурі сторінки своєї політичної історії. Антигуманність тоталітарних режимів закономірно привела до їхнього краху. Однак, історики, політологи, соціальні філософи XXI століття мають прикласти чимало зусиль, щоб зрозуміти, чому в XX столітті поряд з явним прогресом загальнолюдських цінностей гуманізму, демократії та толерантності, виникли тоталітарні режими, з яких причин вони найчастіше паразитували на самих прогресивних соціальних ідеях, а маси людей тривалий час слухняно та безропотно слідували за диктаторами.

XXI століття не ознаменувалося фундаментальними зрушеннями в сфері гуманітарного знання та духовної культури. Тільки в галузі наукового пізнання – цей час можна охарактеризувати як революційний прорив. Але при всій значимості науки і техніки, вони не можуть підмінити соціокультурний простір духовного життя людства – сфери творчості, мистецтва, філософії, пошуки релігійних цінностей.

Люди Землі єдині як інтелектуальна цілісність. Природа Розуму (при всій її історичності) єдина у всіх народів і індивідів, які відрізняються за іншими культурно-історичними ознаками. Наявність логіки потребує від Розуму визнання наявності Людства та необхідності забезпечення безпеки його проживання на Землі.

Список використаних джерел

1. Аксьонова В. Соціокультурні засади трансформації ціннісної сфери життєдіяльності людства в умовах глобалізації. *Південноукраїнські наукові студії* : програма та матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції

студентів та молодих вчених (м. Одеса, 04–05 грудня 2023 р.) Одеса, 2024. С. 41–45.

2. Аксьонова В. Світоглядні основи української національної ідентичності. *Актуальні аспекти розвитку STEAM-освіти в умовах євроінтеграції*: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Кропивницький, 26 квітня 2024 року). Кропивницький : ДонДУВС, 2024. С. 32–35.

3. Ткачук Л. М. Геополітичний вимір міжнародного туризму. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід*: Матеріали ювілейної X Міжнародної наукової конференції, 2016 р. Львів, 2016 р. С.409 – 414.

4. Циганій С. О. Формування культури професійно-правового спілкування в майбутніх юристів у процесі фахової підготовки: дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 / Нац. авіац. ун-т. Київ, 2017. С. 60–76.

УКРАЇНА В СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРИ: ВИКЛИКИ, ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

Валентина БАБІНА

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних відносин та права
Національного університету «Одеська політехніка»

Алевтіна КАПАЦИНА

здобувач вищої освіти, спеціальність – Право,
національний університет «Одеська політехніка»

Геополітичне становище України, розташованої на перетині цивілізаційних, економічних та безпекових інтересів, історично визначало її складний шлях до утвердження власної державності та суб'єктності. Протягом століть українські

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ
УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ,
АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-
ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ
ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

V Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених

м. Одеса, 22 травня 2025 року

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо
несуть автори.